

En förstudie med syfte att utreda förutsättningar för att etablera en stiftelse eller motsvarande för att skapa ekonomiskt incitament som skall bidra för ökad lokal nytta vid havsbaserad vindkraft.

2021-07-08

Upprättad av: Annie Larsson, Wind Sweden AB

Granskad av: Jeanette Lindeblad, Wind Sweden AB

Innehåll

TACK	2
BAKGRUND	3
MÅL	3
FÖRSTUDIENS OMFATTNING	3
AVKASTNINGNIVÅER	4
ORGANISATION OCH FÖRVALTNING AV MEDEL	5
Lokalt engagemang under drift	6
Stiftelse	6
Lånekapital till småföretag	6
Övrigt	6
Reflektion	7
SAMHÄLLSNYTTA	8
HINDER OCH INTRESSEKONFLIKTER	9
MÖJLIGHET FÖR REGIONEN	10
REKOMMENDATION PÅ FORTSATT ARBETE MED AKTIVITETER OCH KOMMUNIKATION	11
FÖRSLAG PÅ FORTSATT ARBETE	11
REFERENSER	12

TACK

Tack till...

Christer Andersson, Vindkraftcentrum.se

Rikard Hedenblad, GEOtext

Ulf Jobacker, Energivision syd

Lisa Wärn, Svea green Foundation

...för råd, idéer och inspiration.

BAKGRUND

Vi står inom en snar framtid inför en stor utbyggnad av havsbaserad vindkraft i Sverige för att tillgodose det nationella målet om 100% förnybart elsystem 2040. Regeringen har kommit med förslag på att slopa nätanslutningsavgifterna för havsbaserad vindkraft, vilket gör att denna utbyggnad kommer ske i snabbare takt än innan.

I Kattegatts vattenområde utanför Halland pågår det en omfattande projektutveckling av ett antal havsbaserade vindkraftsprojekt. I dagsläget finns även ett tillståndsgivet projekt, Kattegatt Offshore, som står inför ett investeringsbeslut.

Acceptansen för vindkraft för de som berörs av utbyggnaden är en central fråga för att vi skall nå våra nationella mål. Det finns idag en rad olika lösningar för att ge direkta ekonomiska incitament för landbaserad vindkraft. Dels i form av arrendeersättning till berörda markägare, dels bygdemedel som ges på en frivillig basis.

Lokal nytta är det bidrag en vindkraftsetablering ger till det område där etablering sker. För en havsbaserad vindkraftspark blir ofta en hel region berörd. I dagsläget saknas modell för ekonomiska incitament i vindkraftverkens närområde för havsbaserad vindkraft.

MÅL

Målsättning med förstudien är att ta fram ett beslutsunderlag samt förutsättningar för Region Halland att vara initiativtagare för att skapa en nationell branschstandard för "Lokal samhällsnytta från havsbaserad vindkraft".

Den organisation som kan komma att tillskapas skulle kunna förvalta de medel som projektägaren på en frivilligbasis årligen avsätter från respektive kustnära vindkraftsprojekt och som är avsedda att användas för samhällsnyttiga åtgärder.

FÖRSTUDIENS OMFATTNING

Förstudien har tagit fram ett förslag på hur och i vilken form ekonomisk nytta kan tillämpas och vilka aktiviteter, kommunikationsinsatser och fortsatt arbete som kommer att krävas. Arbetet omfattar inte juridisk granskning.

Förstudien innehåller:

- ✓ Indikationer på möjliga avkastningsnivåer till lokal nytta från en vindpark.
- ✓ Exempel på hur styrningen kan se ut, dvs. hur organisation och förvaltning av medel kan utformas.
- ✓ Exempel på vad som kan vara samhällsnyttiga och intressanta saker att använda avkastningen till och vem som kan ta del av avkastningen.
- ✓ Exempel på vilka aktiviteter, kommunikationsinsatser och fortsatt arbete som krävs.
- ✓ Exempel på vad som kan vara hinder och intressekonflikter.

AVKASTNINGNIVÅER

Avkastning i form av så kallad *bygdepeng* eller motsvarande kan bidra till att skapa acceptans på lokal nivå för vindprojekten, vilket underlättar hela planerings- och byggprocessen. Det finns möjlighet att utveckla en tillämpning som tillfredsställer parternas behov av en smidig process med ömsesidig nytta. Vindkraftsutbyggnaden innebär en unik möjlighet för landsbygden att få in lokalt kapital som kan användas för bygdens bästa.

Modeller för landbaserad vindkraft har tagits fram genom åren och både modeller och avkastningsnivåer skiljer sig åt.

I Energimyndighetens rapport *Åtgärder för lokal nytta vid vindkraftsetableringar*¹ redovisas hur bygdemedel förekommer i olika varianter och utformningar för landbaserade vindkraftsanläggningar. Det kan vara en fast summa som betalas ut per vindkraftverk och år eller en specifik tjänst, så som att anlägga eller underhålla vägar. Vanligt förekommande är också att det baseras på en procentsats av nettoinkomsten från försäljningen av el.

Inom ramen för denna förstudie har olika aktörer, med erfarenhet av arbete med havsbaserad vindkraft, kontaktas för ett resonemang kring avkastningsnivåer.

Att basera avkastningen på en procentsats av nettoinkomsten framhävs som rimligt och rättvist då det kan kopplas till antal och storlek på vindkraftverk, som i sin tur står i relation till ökat intrång och en ökad påverkan. Det finns då också en vinst för alla inblandade att tillse bästa möjliga teknik och bästa utnyttjande av ianspråktaget landområde. Ska man dessutom försöka landa i ett förslag på en branschstandard som är lätta att förstå och där syftet är att minska skillnader och öka förutsägbarheten för både bransch och kommuner, regioner och allmänhet, så är ersättningsformen i form av procentsats av nettoinkomsten lämplig att undersöka vidare.

Arbetet med förstudien innefattar inte någon fördjupad studie och kommunikation med inblandade aktörer. Det är därför inte möjligt att föreslå någon specifik avkastningsnivå, men att det utreds vidare och att man kan landa i en samsyn föreslås. Bedömningen är att det är viktigt att få fram ett gemensamt arbetssätt och likartade nivåer på avkastning så snart som möjligt, då vi ser att en mer storskalig utbyggnad är att vänta samt att många utländska aktörer och investerare agerar på den svenska marknaden.

¹ Energimyndigheten 2021. *Åtgärder för lokal nytta vid vindkraftsetableringar, Underlag till Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad.*

ORGANISATION OCH FÖRVALTNING AV MEDEL

Diskussioner pågår på lokal, regional och nationell nivå kring frågan om att mer medel borde stanna lokalt. Detta allt ifrån bygdemedel till skattereformer. Den övergripande bilden är att många anser att det är rimligt att de kommuner som får ett intrång i det vattenområde som de har planeringsansvar för (inom territorialvattnet) samt de enskilda och den allmänhet som får, t.ex. en visuell eller audiell, förändring på livsmiljön ska få någon form av ekonomisk kompensation för det. En kompensation som går utöver det som verksamheten i sig bidrar med direkt eller indirekt.

Då inget lagkrav finns så är det på projektägarens initiativ som detta kan möjliggöras. Det finns också viljeyttringar hos både allmänhet och kommun om både ersättningsnivåer och sätt att hantera och organisera medlen.

Då inte heller standardiserade upplägg finns så hanteras detta på olika sätt i varje enskilt projekt. Medel som betalas ut är av varierande storlek och upplägget skiljer sig också mycket och kan vara t.ex. i form av en engångssumma till hembygdsföreningen, som en procentsats av omsättningen till kommunens verksamhet eller bekostande av lokala initiativ som t.ex. upprustning av fotbollsplaner eller ridvägar. Hantering av medel och insyn hur medel hanteras och vilka som får ta del av den varierar också. Som beskrivs under kapitel som handlar om hinder och intressekonflikter lyfts också ytterligare dimensioner som försvårar hanteringen.

I Energimyndighetens rapport som nämndes i föregående kapitel, *Åtgärder för lokal nytta vid vindkraftsetableringar*, så lyfts den stora variationen i bygdemedlens utformning. Där förklaras det med att det finns ett stort antal aspekter som påverkar, såsom lokalisering, antal närboende, storleken på parken och ägandeformen. I rapporten redovisas en sammanställning av några vindkraftsprojekt där bygdemedel utgått, i vilken omfattning och vem som är administratör. Sammanställningen visar att både ersättningsnivåerna och på vilket sätt de administreras skiljer sig åt.

Erfarenheter av detta slag finns framför allt för den landbaserade vindkraften då det är fler projekt som har förverkligats på land jämfört med i vatten. Det finns därför en chans att ligga steget före och föreslå en branschstandard för ett sätt att arbeta med förvaltning av medel, dels för att motverka stora skillnader, dels för att göra det mer förutsägbart för både allmänheten, kommuner och verksamhetsutövare när man står inför planer på havsbaserad vindkraft i den region där man bor och verkar.

För havsbaserad vindkraft är det också svårare att bedöma påverkan inom en avgränsad lokal då, framför allt, den visuella påverkan berör boende och allmänheten inom ett större utsträckt område. Det är därför av vikt att undersöka och föreslå ett lämpligt sätt att organisera och förvalta medel på bästa sätt utifrån de speciella förutsättningarna.

Inom ramen för denna rapport så har några utvalda branschaktörer tillfrågats om lösningar och upplägg samt goda exempel. Det finns gott om vilja och idéer och det finns ett behov att samordna och diskutera detta.

Nedan listas olika former av sätt att organisera och förvalta medel.

Lokalt engagemang under drift

Flera vindkraftsprojektörer har ett genuint samhällsengagemang och vill gärna bidra lokalt där de lever och verkar. Därför finns exempel på hur projektörer under byggnation och drift sponsrar lokala föreningar efter önskemål och behov. På det sättet blir verksamheten en naturlig del i att utveckla och samverka med lokalsamhället.

Stiftelse

En stiftelse är en juridisk person och har inte några ägare eller medlemmar. Därför omfattas den av ett större regelverk och står under tillsyn av länsstyrelserna. En stiftare skriver ett förordnande som innehåller bestämmelser för hur kapitalet skall användas och förvaltas. I Sverige finns en stiftelselag som reglerar stiftelsers bildande, förvaltning m.m.

Här är bedömningen också att det kan finnas utrymme för lokala variationer av lokal nytta. Se kapitel SAMHÄLLSNYTTA.

Lånekapital till småföretag

En annan variant som kan vara passande i sammanhanget är avsättning av medel för lånekapital där en del av avsatta medel blir tillgängliga att låna till lokal affärsverksamhet. Vindkraftcentrum.se², med säte i Strömsund, har arbetat med att lokal och regional nytta kopplat till vindkraft sedan 2008. Vindkraftcentrum.se kartlägger byggen, lägger upp företagsdatabaser och sprider kunskap om vindkraftens effekter, särskilt vad gäller näringsutveckling. De lyfter vikten av utvecklingsmedel/bygdepeng i Sverige för att öka den lokala acceptansen för vindkraftsetableringar och därmed göra energiomställningen möjlig.

Vindkraftcentrum.se förespråkar frivillig avsättning, bland annat eftersom ingen ny lagstiftning krävs. En överenskommelse kan träffas relativt snabbt. *Garantia ek. förening* är en kreditgarantiförening som har tagit fram en modell i nära samarbete med bland annat Vindkraftscentrum.se och Vattenfall AB för att optimera kapital till företag för att öka lokal utveckling. Detta är en lösning som kan användas istället för eller i kombination med traditionella bygdemedel. Garantia har startat *Medvindslånet* som betyder att den ekonomiska föreningen tar emot de lokala utvecklingspengarna och omvandlar dem till riskvilligt lånekapital till småföretagen i bygderna. Dessa, så kallade *Medvindslån*, lämnas i första hand till företag i vindkraftsanläggningens närhet, i andra till företag i kommuner där vindkraftsanläggningen ligger och i tredje hand till företag inom vindkraftsanläggningens arbetsmarknadsområde.

Övrigt

Fler typer av organisationer kring bygdemedel vid vindkraftparker finns, framför allt kopplat till landbaserad vindkraft. Det kan handla om att vindkraftsbolaget själva administrerar medel eller att bolaget överlåter administrationen till t.ex. ekonomiska föreningar, byalag och i vissa fall kommunen för att handha och besluta vart medel ska gå samt för att upprätta kriterier för detta.

² Vindkraftcentrum.se, www.vindkraftcentrum.se

Reflektion

Många vindkraftexploatörer har ett samhällsintresse samt ett intresse av att nå acceptans på den plats eller i den region man verkar i. Sponsring under drifttiden är ett resultat av det, men för en havsbaserad vindkraftpark där en hel region berörs blir det inte lika lätt att se en avgränsning då etableringen ofta berör en stor region. Tanken med denna förstudie är också att det ska vara förutsägbart och standardiserat på ett annat sätt än den behovsstyrda mer spontana sponsringen.

Att låta kommun, byalag eller ekonomiska förening sköta hanteringen är positivt på så vis att det ofta hanteras av personer med lokalkännedom. Det blir dock svårare att hitta en standardiserad lösning och det är också svårare att hitta en lämplig lokal aktör när det inte, liksom landbaserad vindkraft, kan avgränsas till ett specifikt område och också ofta berör mer än en kommun. En ekonomisk förening har också lyfts som en organisationsform där syfte och mål kan förändras utifrån styrelse och medlemmars sammansättning, vilket gör att det finns risk den initiala intentionen med avkastningen förändras under årens lopp.

En stiftelse, å andra sidan, är en mer stabil organisation som inte har några ägare eller medlemmar och omfattas av ett större regelverk kring hur kapitalet skall användas och förvaltas. En stiftelse kan standardiseras på så sätt att mål och intensioner kan likriktas och också bestå under hela drifttiden, samtidigt som det finns utrymme att anpassa utifrån lokala och regionala förhållanden. Det är en organisationsform som är lämplig att bygga vidare på och fördjupa sig i.

Bedömningen är också att lånekapital till småföretagare är lämpligt att fördjupa sig i samt att det är möjligt att i den formen hantera medel på en juridiskt riktigt sätt.

SAMHÄLLSNYTTA

I denna rapport definieras samhällsnytta som den nytta en vindkraftsetablering ger till det område där etableringen sker. Definitionen av *område*, för framförallt landbaserade vindkraftsanläggningar, kan vara samhällen med ett större eller mindre antal gårdar och bostadshus som ligger i nära anslutning till en etablering och som berörs mest under vindkraftverkens anläggnings- drifts- och avvecklingsfas.

För ett havsbaserat vindkraftsprojekt kan det, förutom det, också vara stora delar av en kommun eller region som berörs av de visuella intrycken. Vindkraftverkens synbarhet kan sträcka ut sig längs en stor del av kustbandet.

Alla större verksamheter som etableras lokalt leder till kompensation och ersättning till lokalsamhället. Ofta i form av nya arbetstillfällen och också indirekt i form av ökad handel av varor och tjänster i anslutning till verksamheten. Det gäller också för ett havsbaserat vindkraftsprojekt och har bland annat kunnat visas i den rapport som är resultatet av det projekt som Svensk Vindkraftförening under 2019/2020 genomfört; *Havsbaserad vindkraft för klimatnytta och konkurrenskraft*³. Projektet undersökte vilken nytta lokalt man kan förvänta av havsbaserad vindkraft runt Sveriges kust.

De havsbaserade vindkraftsanläggningar som just nu planeras utmed Sveriges kust skulle, om de realiserades, bidra till ny storskalig elproduktion. Det kommer inte bara lokalsamhället till del utan är också värdefullt för elproduktionen i hela landet. Det kan då tyckas rimligt att de som berörs mest kan få någon extra bonus förutom de indirekta effekter som nämns ovan, som en kompensation till intrånget i vattenanvändningen samt den visuella påverkan.

Med ytterligare avkastning så når man också en bredare publik som kanske inte direkt känner sig gynnade av de fördelar som ett vindprojekt för med sig gällande arbetstillfällen eller direkta och indirekta effekter på näringslivet.

Detta kapitel syftar till att inspirera till samhällsnyttiga och intressanta saker att använda avkastningen till och att lyfta goda exempel på detta.

I kapitel ORGANISATION OCH FÖRVALTNING AV MEDEL så nämns att en stiftelse är ett format som passar för sammanhanget och att bedömningen är att det kan finnas utrymme för lokala variationer av lokal nytta inom ramen för stiftelsens förordnande. Förslagsvis kan man, inom ramen för stiftelsen, sätta upp kriterier för den sökande som att t.ex. specificera hur den investering eller aktivitet den sökande vill genomföra främjar bygdens utveckling och vilken målgrupp detta gagnar. Ansökan konkurrerar med övriga ansökningar och ett eventuellt stöds storlek avgörs av hur många som har behållning av den åtgärd för vilken medel söks. Beslut om tilldelning fattas därefter av stiftelseförvaltaren, som har att ta ställning till om inkomna ansökningar är inom ramen för stiftelsens syfte.

Exempel på samhällsnyttor kan vara initiativ kring turism kopplat till vindkraftsetableringen eller kunskapshöjande studier av natur- eller kulturmiljön vid ett havsbaserat vindkraftsprojekt. Det kan

³ SEK® – Samhällsekonomisk kalkyl effekter på lokalsamhället, IUC Sverige AB. Mars 2020

också vara initiativ eller projekt direkt kopplat till vindkraften som involverar fler lokala företag, t.ex. utbildningar av servicetekniker eller båtpersonal, vilket i sin tur kan skapa ringar på vattnet och resultera i ytterligare lokalt anknutna uppdrag.

Organisationer och föreningar som verkar i regionen kan också få chans att söka medel för att utveckla sin verksamhet – gärna inom sektorer som arbetar för att påskynda omställningen till ett hållbart samhälle.

Med modeller kring lånekapital till småföretag så finns det också fler möjligheter att låta en region växa i takt med att den förnybara energin produceras.

Det kan vara av vikt för acceptansen att nyttan av etableringen och de medel som genereras till bygden går till det som motverkar oro och rädslor. Handlar oro och rädsla om en negativ påverkan på turism och strandliv så kan restaureringsåtgärder på stranden eller satsningar på aktiviteter som lockar turister vara viktigt. Är det oro för boendestatus, fastighetspriser eller påverkan på landskapsbilden för de som bor i närheten så kan åtgärder som höjer status och livskvalitet vara nyckeln till acceptans.

HINDER OCH INTRESSEKONFLIKTER

Hinder och intressekonflikter med förslaget i denna rapport är att en standardisering är mindre flexibel och mindre anpassningsbar efter de lokala och regionala förutsättningarna. Det finns risk att inblandade parter inte anser att en standardlösning är i linje med de policys, planer och ambitioner som var och en har och vill förhålla sig till.

I kapitel FÖRSLAG PÅ FORTSATT ARBETE MED AKTIVITETER OCH KOMMUNIKATION så lyfts vikten av att få in synpunkter och förslag på denna förstudie för att få till en standardisering som fungerar för så många som möjligt och att risker elimineras.

I Energimyndighetens rapport som nämns i kapitel om AVKASTNINGNIVÅER så lyfts också vikten av att skilja på kopplingen mellan den kommunala tillstyrkan och utbetalning av medel.

Att göra kommunens tillstyrkande beroende av att en ersättning betalas strider enligt Naturvårdsverket och Energimyndighetens bedömning mot regeringsformens krav på saktighet och opartiskhet. Därför måste kommuner hålla isär ett beslut om tillstyrkan och diskussioner om bygdemedel.

I dialog med branschaktörer inför denna rapport så lyfter även de det dilemmat.

Syftet med denna förstudie är dock att titta på modeller som i förlängningen kan leda till att den lokala avkastningen standardiseras, vilket i sin tur gör att förutsägbarheten ökar. Tanken med en standardisering är just att lyfta ut avkastningsnivåer och lokala nyttor från diskussionerna i de specifika projekten, vilket bör minska risken för att detta kopplas samman med den kommunala tillstyrkan.

MÖJLIGHET FÖR REGIONEN

Regeringen tillsatte den 14 oktober 2020 en särskild utredare med uppdrag att undersöka förutsättningarna för att upphäva bestämmelsen i 16 kap. 4 § miljöbalken om kommunal tillstyrkan av vindkraftsanläggningar och att undersöka alternativa förslag för det fall bestämmelsen inte kan tas bort, i syfte att göra miljöprövningen av vindkraftsanläggningar mer rättssäker och förutsägbar. Ett betänkande kom i juni 2021 - *En rättssäker vindkraftsprövning* (SOU 2021:53)⁴. Utredningen har inte haft ett uttryckligt uppdrag att undersöka frågan om ekonomisk kompensation med anledning av vindkraft. Frågan har dock tagits upp av många av de aktörer som utredningen haft möten med och det hänger nära samman med frågor om lokal opinion. Bedömningen i betänkandet är att ett system för ekonomisk ersättning till kommuner eller lokalsamhällen bör utarbetas för att kompensera dem vars omgivning påverkas av vindkraftsutbyggnad.

Betänkandet belyser vidare att dagens oreglerade modell innebär att den eventuella ekonomiska ersättning som lokalsamhället får är beroende av hur goda förhandlare lokalsamhällets representanter är, vilket framstår som en olämplig ordning: ersättningens storlek borde snarare kopplas till intrångets storlek eller anläggningens intäkter.

Utredningen har kommit fram till att ett ersättningssystem skulle kunna utformas på flera olika sätt och att en möjlighet är att låta fastighetsskatten som betalas för vindkraftsfastigheter gå till kommunerna i stället för till staten. En annan möjlighet som beskrivs är att, baserat på exempelvis installerad effekt eller producerad el, ha en viss årlig avgift som ska betalas till kommunen eller till någon av tillståndsmyndigheten utpekad företrädare för lokala intressen (såsom en bygdeförening), det vill säga ett system inspirerat av vattenkraftens bygdeavgifter. Att utforma ett ersättningssystem beskrivs i betänkandet som komplicerat och ryms inte inom ramen för utredningen. Utredningen anser dock att ett ersättningssystem bör införas oavsett vilka förändringar som görs avseende den kommunala tillstyrkan, eftersom frågan om lokal (och på sikt nationell) opinion och rättvisaspekterna utgör tillräckligt starka skäl.

Havsbaserad vindkraft har en stor potential att utvecklas till en stor näringsgren i regionen. Vi ser en stor möjlighet för Region Halland att vara initiativtagare för en nationell branschstandard inom "Lokal samhällsnytta från havsbaserad vindkraft".

⁴ SOU 2021:53 *Betänkande av utredningen En rättssäker vindkraftsprövning.*

REKOMMENDATION PÅ FORTSATT ARBETE MED AKTIVITETER OCH KOMMUNIKATION

Att utforma ett ersättningssystem kan vara en komplicerad sak och det ryms inte inom ramen för denna utredning.

För att etablera en nationell branschstandard behöver de idéer och förslag som presenteras i denna rapport ytterligare genomlysas, utvecklas och konkretiseras. Juridiska och praktiska hinder med de olika förslagen måste lyftas och också kommuniceras med den del av branschen som berörs samt med lokala aktörer. Kommunikation kan förslagsvis ske i form av ett remissförfarande, dvs att ett förfrågningsunderlag med utgångspunkt från denna förstudie, skickas ut till de som kan antas bli berörda, t.ex. till branschföretag, kommuner, regioner, lokalt näringsliv och samhällsföreningar med uppmaning att inkomma med synpunkter och förslag ur ett samhälleligt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv.

Om fler sektorer blir inblandade så ökar förutsättningarna att det kan leda till en standardisering, som fler kan stå bakom.

Kommunikationen ryms inte inom ramen för denna förstudie, så förslaget är ett utökat projekt i syfte att ta in synpunkter och förslag för att uppdatera rapporten utifrån det som framkommer av remissförfarandet. Vid samtal med branschaktörer är det tydligt att det finns ett behov av att samordna sig i frågan och att man ser fördelar med att ytterligare fördjupa sig i ämnet.

Under avsnitt *FÖRSLAG PÅ FORTSATT ARBETE* nedan så har en uppskattning av innehåll och tidplan för ett fortsatt projekt tagits fram.

FÖRSLAG PÅ FORTSATT ARBETE

Resultatet av arbetet visar att det finns ett stort behov av att genomföra ett fullskaligt projekt med utgångspunkt från denna förstudie. Målet med ett sådant projekt skulle då vara att skapa en konkret modell och nationell branschstandard inom "Lokal samhällsnytta från havsbaserad vindkraft".

Projektet bör (förslagsvis under en 12 månaders period) innefatta/resultera i:

- En modell samt lämplig nivå gällande avkastning.
- Lämplig organisationsstruktur för förvaltning av medel.
- Avgränsning kring vad medel skall användas till samt framtagande av en uppförandekod.
- Förankring och dialog med berörda intressenter både nationellt och internationellt.
- Informationskampanj om "Lokal samhällsnytta från havsbaserad vindkraft enligt Region Halland - modellen".
- Upprättande av en plattform för rådgivning och ansökan.
- Juridisk granskning och översättning.

REFERENSER

1. Energimyndigheten 2021. Åtgärder för lokal nytta vid vindkraftsetableringar, Underlag till Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad.
2. Vindkraftcentrum.se, www.vindkraftcentrum.se
3. IUC Sverige AB 2020. SEK® – Samhällsekonomisk kalkyl effekter på lokalsamhället.
4. SOU 2021:53 Betänkande av utredningen *En rättssäker vindkraftsprövning*.